

Aktiivipäivystys	Lääkärin työpaikalla suorittama päivystys, jossa aktiiviyön määrä on vähintään 60 % päivystystunneista.	Aktiv jour	Läkares jour på arbetsplatsen varvid andelen arbetad tid är minst 60 % av totalantalet jourtimmar.
Aktiiviyö	Päivystyksen aikana tehty työsuoritus tai peräkkäisten työsuoritusten kokonaisuus.	Arbetad tid	Arbetsprestation eller summan av på varandra följande arbetsprestationer under jourtid.
Aktiivivapaa	Päivystyskorvaus, joka annetaan vapaa-aikana. Korvausta kertyy sairaaloissa aktiiviyötunneista, terveystieteiden osin myös varallaolotunneista.	Kompensationsledighet/kompledighet	Kompensation i ledig tid för jourtjänstgöring. Vid sjukhus intjänas komplement för arbetad tid, vid hälsocentral delvis också för beredskapstid.
Amanuenssi	Lääketieteen opiskelija, joka suorittaa lääketieteelliseen tutkintoon sisältyvää pakollista harjoittelua sairaalassa. Amanuenssina toimiva on samaan aikaan sekä opiskelija että sairaalan työntekijänä työskentelevä harjoittelija.	Amanuens	Läkarstuderande som fullgör obligatorisk praktik vid sjukhus som en del av läkarexamen. Amanuenssen är samtidigt både studerande och sjukhusanställd praktikant.
Amanuenssuuri	Lääkärin peruskoulutukseen kuuluva harjoittelujakso.	Amanuensur	Tjänstgöring som praktikant under den medicinska grundutbildningen.
Ammatillinen/kliininen autonomia	Lääkäriprofession vapaus määritellä itse tehtävänsä koulutuksensa puitteissa. Lääkärin vapaus tehdä itsenäisesti ammatinharjoittamiseensa kuuluvia päätöksiä eettisten sääntöjen mukaisesti.	Professionell/klinisk autonomi	Den medicinska professionens frihet att själv definiera sin uppgift inom ramen för sin utbildning. Läkarnas frihet att fatta självständiga beslut om sin yrkesutövning i enlighet med gällande etiska regler.
Ammatinharjoittaja (itsenäinen)	Yksityislääkäri, joka ei ole työsuhteessa	Yrkesutövare (självständig)	Privatpraktiserande, icke anställd läkare.
Ammatinharjoittamisoikeus	Oikeus työskennellä lääkärin ammatissa. Ammatinharjoittamisoikeutta voidaan Terveystieteiden oikeusturvakeskuksen päätöksellä rajoittaa.	Rätt till yrkesutövning	Rätten att utöva läkaryrket. Rättsskyddscentralen för hälsovården kan besluta om att begränsa läkares rätt att utöva läkaryrket.
Apulaislääkäri	Käytettiin aiemmin tarkoittamaan jatkokoulutuksessa olevaa lääkäriä. Nimikkeestä ollaan luopumassa, käytä mieluummin erikoistuva lääkäri -termiä.	Assistentläkare	Användes tidigare för att beteckna läkare under specialistutbildning/vidareutbildning. Numera används hellre uttrycket ST-läkare (ST = specialiseringstjänstgöring)
Apulaisylilääkäri (terveyskeskuksessa)	Nimikettä käytetään joko alueellisten toimintayksiköiden esimiehistä tai oman erityistoiminta-alueen (lastenneuvola	Biträdande överläkare (vid hälsocentral)	Betecknar antingen chef för lokal verksamheten eller en överordnad läkare för särskild verksamhet (rådgivning för barnavård el. dyl.)

	tms.) esimieslääkäristä.		
Apulaisylilääkäri (sairaalassa)	Yleensä ylilääkärin apuna toimiva hallinnollinen tai esimieslääkäri. Katoava nimitys.	Biträdande överläkare (vid sjukhus)	Vanligen en administrativ läkare eller överordnad läkare som biträder överläkaren. Tjänstebeteckningen håller på att försvinna.
Avo(sairaan)hoito	Vastakäsite sairaalahoidolle. Voi olla joko perusterveydenhuoltoa tai erikoissairaanhoitoa.	Öppen (sjuk)vård	Motsatsen till sluten vård eller sjukhusvård. Kan innebära både primärvård och specialiserad vård.
Avohoitotoimistot (liiton tilastoissa)	Liiton tilastoinnissa käytetty käsite, johon kuuluvat reumatologist, mielenterveys-toimistot, perhe- ja kasvatusneuvolat sekä entiset tuberkuloositoimistot,	Öppenvårdsbyråer (i förbundets statistik)	Begrepp som används i förbundets statistik för att beteckna reumatologbyråer, mentalvårdsbyråer, familjerådgivnings- och uppfostringsrådgivningsbyråer samt tidigare tuberkulosbyråer.
Avoterveydenhuolto	Tarkoittaa yleensä terveyskeskuksen vastaanotto toimintaa sekä ennaltaehkäiseviä neuvola- ja vastaavia toimintoja.	Öppenvård	Avser vanligen patientmottagning på hälsocentral samt förebyggande hälsovård på rådgivningsbyråer eller motsvarande typ av verksamhet.
Erikoislääkäri	Lääkäri, joka on suorittanut erikoislääkäriin tutkinnon.	Specialist/specialistläkare	Läkare som avlagt specialistläkarexamen
Erikoislääkäri/ Osastonlääkäri (sairaalassa)	Oman erikoisalansa asiantuntija, jolla yleensä esimiesasema osastolla tai poliklinikalla.	Specialläkare/ avdelningsläkare (på sjukhus)	Läkare som arbetar som sakkunnig inom sin specialitet och som i allmänhet har överordnad ställning på en sjukhusavdelning eller poliklinik.
Erikoismaksuluokkaisu	Järjestelmä, jossa potilas maksamalla tietyn lisämaksun saa valita sairaalahoitoa vaativissa sairauksissa haluamansa lääkärin kunnallisen sairaalan kyseisen erikoisalalan lääkäreistä. Lääkärillä oikeus hoitaa tietty määrä erikoismaksuluokan potilaita samanaikaisesti. Potilaat ovat samassa jonossa yleisessä maksuluokassa olevien potilaiden kanssa. Järjestelmä lakkaa vuonna 2008.	Rätt till specialavgiftsklass	System där patienten vid sjukdom som kräver sjukhusvård får välja sin behandlande läkare bland sjukhusets läkare inom vederbörande specialitet genom att betala en fastställd tilläggsavgift. Läkare med rätt till specialavgiftsklass får sköta ett begränsat antal patienter i specialavgiftsklass samtidigt. Patienterna är i samma vårdkö som patienterna i allmän avgiftsklass. Systemet upphör år 2008.
Erikoissairaanhoito	Terveydenhuoltojärjestelmän taso, joka huolehtii lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisista sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen ja hoitoon sekä lääketieteelliseen pelastustoimintaan ja lääketieteelliseen kuntoutukseen kuuluvista	Specialiserad sjukvård/specialsjukvård	Nivå inom hälso- och sjukvården som svarar för förebyggande åtgärder, undersökning och behandling samt räddningstjänst och medicinsk rehabilitering inom ramen för medicinska eller odontologiska specialiteter.

	palveluista.		
Erikoistumispalvelu	Erikoislääkärin tutkintoa varten tutkintovaatimuksissa edellytetty työskentely.	Specialiseringstjänstgöring	Den tjänstgöring som krävs för att kunna avlägga specialistexamen.
Erikoistuva lääkäri (sairaalassa)	Jatkokoulutuksessa oleva lääkäri. Erikoistuva lääkäri on selkeämpi ja suosittelavampi termi kuin näistä lääkäreistä myös käytetyt sairaalalääkäri tai apulaislääkäri –termit	ST-läkare/läkare som specialiserar sig (vid sjukhus)	Läkare under specialistutbildning. ST-läkare är en klarare term som nu rekommenderas i stället för termerna sjukhusläkare eller assistentläkare.
Erytishuoltopiiri	Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukainen toimintaorganisaatio, johon jokaisen kunnan on kuuluttava.	Specialomsorgsdistrikt	Verksamhetsorganisation enligt lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda. Varje kommun måste höra till ett sådant distrikt.
Erytispätevyys	Lääkäriliiton valvoma ja hallinnoima pätevytymisjärjestelmä. Erytispätevyyden kohteen voi muodostaa esimerkiksi eri erikoisalojen yhteinen alue, joka edellyttää erityisosaamista.	Specialkompetens	System för kompetensutveckling som utvecklats och övervakas av Läkarförbundet. Specialkompetensen kan t.ex. omfatta ett arbetsfält som är gemensamt för olika specialiteter och som förutsätter särskilt kunnande.
Erytistason erikoissairaanhoito	Sairauksien harvinaisuuden, erikoissairaanhoidon vaativuuden tai sen järjestämisen asettamien erityisvaatimusten perusteella nimetty erikoissairaanhoidon organisaatiotaso. Valtioneuvosto määrää erityistason sairaanhoidon erityisvastualueet. Erityisvastualueina toimivat yliopistolliset sairaanhoitopiirit.	Högspecialiserad sjukvård/högspecialiserad vård	Organisationsnivå inom den specialiserade sjukvården för att tillgodose de speciella krav som gäller vid vård av sällsynta sjukdomar eller krävande specialsjukvård eller för att ordna sådan vård. Statsrådet fastställer specialansvarsområdena för högspecialiserad sjukvård. Universitetssjukhusdistrikten fungerar som specialansvarsområden.
Esteellisyys	Laissa säädetty kielto osallistua hallinnollisen tai oikeudellisen asian käsittelyyn. Henkilö on esteellinen, jos hän hänelle tai hänen läheiselleen koituu hyötyä tai haittaa asian ratkaisusta tai jos hän tai häneen läheisessä sukulaisuus- tms. suhteessa oleva henkilö on prosessissa asianosainen.	Jäv	Lagstadgat förbud att delta i behandlingen av ett förvaltningsärende eller rättsligt ärende. Jäv uppstår om en person eller en närstående till honom eller henne berörs av ett ärende så att dess avgörande kan medföra nytta eller skada för vederbörande eller om personen i fråga, en nära släkting eller någon i liknande förhållande till honom eller henne är part i målet som behandlas.
Etiikka	Ammattikunnan yhteinen moraaliarvopohja. Lääkäreillä moraalinen ohjeisto, jota ammattikunta noudattaa.	Etik	Allmän moralisk värdegrund för en yrkeskår. För läkarnas vidkommande innebär etiken ett moraliskt regelverk som yrkeskåren följer.

Etupäivystys	Päivystäminen päivystyspisteessä, kun apuun on tarvittaessa kutsuttavissa kokeneempi tai erikoistuneempi takapäivystäjä.	Primärjour	Jour på ett jourställe där man vid behov kan inkalla en mera erfaren eller specialiserad bakjour.
Eurolääkäri	Perusterveydenhuollon lisäkoulutusta suorittava lääkäri.	Euroläkare	Läkare som genomgår tilläggsutbildning i primärvården.
Hallinnon pätevyys	Erikoislääkäreille tarkoitettu lääketieteellisten tiedekuntien hallinnoima koulutusohjelma, joka antaa valmiudet toimia terveydenhuollon johtotehtävissä. Koulutukseen ei ole voinut kirjautua v. 2003 jälkeen ja se on suoritettava v. 2007 loppuun mennessä.	Administrativ kompetens	För specialistläkare avsett utbildningsprogram vid de medicinska fakulteterna som ger läkaren färdighet att verka i ledande uppgifter i vården. Sedan år 2003 har inga nya studerande antagits för den här utbildningen och pågående utbildning för administrativ kompetens måste slutföras före år 2008.
Hallintoylilääkäri (sairaalassa)	Johtajaylilääkäriin tai johtavan ylilääkäriinä tai ylilääkäriin apuna toimiva hallinnollinen lääkäriesimies	Administrativ överläkare (vid sjukhus)	Administrativ överordnad läkare som biträder cheföverläkare, ledande överläkare eller överläkare.
Henkilökohtainen lisäkunnalla	Viranhaltijan koulutuksesta, ammattitaidosta ja työtuloksesta johtuva lisä, joka jakautuu harkinnanvaraisesti määräytyvään lisään ja vuosisidonnaiseen osaan, joka on tietynlainen vähimmäistakuu tietyn palveluajan jälkeen (5 % 5 vuoden jälkeen ja 10 % 10 vuoden jälkeen).	Individuellt lönetillägg för kommunalt anställda	Lönetillägg som utbetalas på basis av den anställdas utbildning, yrkesskicklighet och arbetsresultat och som består av ett prövningsbaserat tillägg och av en årsbunden del, som är ett slags minimigaranti efter en viss tjänstgöringstid (5 % efter fem år och 10 % efter tio år).
Henkilökohtainen palkanosa valtiolla	Henkilön työsuorituksen, koulutuksen ja ammattitaidon perusteella määräytyvä palkanosa. Kriteerit vaihtelevat virastoittain ja hallinnonaloittain.	Personlig lönedel för statsanställda	Lönedel som bestäms av den anställdes arbetsinsats, utbildning och yrkesskicklighet. Kriterierna för lönedelen varierar inom olika ämbetsverk och förvaltningsområden.
Hoitovirhe	Terveydenhuollon ammattihenkilön huolimattomuudesta tai (harvoin) tahallisesta toiminnasta aiheutunut hoidon puutteellisuus tai virheellisyys. Hoitovirhe voi velvollisuuksien vastaisena toimintana tulla arvioitavaksi Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksessa, vaikka sen seurauksena ei olisikaan aiheutunut vahinkoa.	Vårdfel/behandlingsfel	Brist eller fel i vården som yrkesperson i hälso- och sjukvården gjort sig skyldig till på grund av slarv eller (sällan) avsiktligt. Rättsskyddscentralen för hälsovården kan ta upp ett vårdfel till behandling om felet berott på försummelse av de skyldigheter som åligger personalen även om felet i sig inte orsakar någon skada.

Ikikandi	Lääkäripiireissä käytetty nimitys sellaiselle lääketieteen opiskelijalle, jonka valmistuminen on viivästynyt esimerkiksi lääkärin sijaisena toimimisen takia. Nimitys voidaan kokea loukkaavana, joten sen käyttöä on syytä välttää.	Evig kandidat	Det finska uttrycket ”ikikandi” används i läkarkretsar om medicinstudenter vilkas examen har blivit fördröjd t.ex. på grund av långa läkarvikariat. Uttrycket kan uppfattas som sårande och ska därför undvikas.
Ilmoitusvelvollisuus	Lakiin perustuva velvollisuus ilmoittaa havaitsemansa seikka viranomaiselle. Ilmoitusvelvollisuus voi perustua esim. lastensuojelulakiin.	Anmälningsplikt	I lag grundad skyldighet att anmäla någon observation till myndigheterna. Anmälningsplikten kan t.ex. grunda sig på barnskyddslagen.
Jaksotyö	Työaikalain yleiskäsite sellaiselle työaikajärjestelmälle, joka perustuu eri aikoina tapahtuviin työvuoroihin ja josta määritellään enimmäispituus tietyssä aikajakossa.	Periodarbete	Allmänt begrepp i arbetstidslagen för ett arbetstidssystem som grundar sig på arbetsskift under oregelbundna tider och vilkas maximala längd under en angiven tidsperiod definieras i lagen.
Johtajaylilääkäri (sairaalassa)	Sairaanhoidopiirin ylin lääkärivirkamies.	Cheföverläkare	Sjukvårdsdistriktets högsta medicinska tjänsteman.
Johtava lääkäri/ johtava ylilääkäri (terveyskeskuksessa)	Terveyskeskuksen johtaja tai korkein lääkärivirkamies. Toimii yleensä kansanterveyslain 17 §:n mukaisena terveyskeskuksen vastaavana lääkärinä.	Chefläkare/ledande läkare /ledande överläkare (vid hälsocentral)	Hälsocentralens chef eller högsta medicinska tjänsteman. Verkar i allmänhet som ansvarig läkare för hälsocentralen i enlighet med 17 § folkhälsolagen.
Johtava ylilääkäri (sairaalassa)	Sairaalayksikön tai ison klinikan johtava lääkärivirkamies.	Cheföverläkare (vid sjukhus)	Ledande medicinsk tjänsteman vid ett sjukhus eller en stor klinik.
Julkinen sektori (terveydenhuollossa)	Yleisnimitys valtion ja kuntien viranomaisille, joiden tehtävänä on ylläpitää terveydenhuoltojärjestelmää. Siihen siis kuuluvat terveyskeskukset, kunnalliset sairaalat avohoitotoimistoineen ja valtion sairaalat.	Offentlig sektor (i hälso- och sjukvården)	Allmän benämning på statliga och kommunala myndigheter med uppgift att upprätthålla hälso- och sjukvård. Vårdenheter i den offentliga sektorn är hälsocentraler, kommunala sjukhus med sina öppenvårdsbyråer och statliga sjukhus.
Järjestelyvara	Sopimuserä, joka jaetaan alemmalla päättäntätasolla, viimekädessä työpaikkatasolla. Erästä sovitaan siten, että tietty	Justeringsmån	Avtalsenlig lönepott som fördelas på lägre beslutsnivå, i sista hand på arbetsplatserna. Avtalen föreskriver att åtminstone en angiven minimipott

	rahamäärä on vähintään jaettava.		ska utdelas.
Keikkafirma	Työvoimaa vuokraava tai alihankintana terveydenhuollon palveluja erityisesti kunnille ja kuntayhtymille tarjoava yritys.	Bemanningsföretag/vårdföretag	Företag som hyr ut personal eller producerar vård som underleverantör till i synnerhet kommuner och samkommuner.
Keikkalääkäri	Lääkäri, jonka työ- tai virkasuhteet ovat kestoltaan lyhytaikaisia ja satunnaisia.	Stafettläkare	Läkare vars anställningar är korta och tillfälliga.
Keskitetty sopimus	Yleensä tarkoittaa keskusjärjestöjen tekemää työ- tai virkaehtosopimusta. Termin sisältö vaihtelee eri tilanteissa.	Centralt avtal	Avser i allmänhet kollektiv- eller tjänstekollektivavtal som ingås mellan fackliga centralorganisationer. Begreppets innehåll varierar.
Kliininen lisätö	Työnantajan aloitteesta etukäteen sovittu lisätö, jota tehdään esimerkiksi jonojen purkamiseksi. Kliinistä lisätöä ei tehdä säännöllisenä työaikana eikä päivystysaikana.	Kliniskt tillägsarbete	Tillägsarbete som på arbetsgivarens initiativ avtalats på förhand och som t.ex. utförs i syfte att korta av köer. Kliniskt tillägsarbete utförs inte under ordinarie arbetstid eller under jour.
Kliininen opetus	Potilastapauksia hyödyntävä opetus. Potilaita tarvitaan sekä perus- että erikoislääkäriskoulutuksessa.	Klinisk undervisning	Undervisning som utnyttjar patientfall. Patienter behövs i undervisningen såväl under grundutbildningen som under specialistutbildningen.
Kliininen työ	Lääkärin tekemä varsinainen potilastyö. Vrt. kirjallinen työ, suunnittelu jne.	Kliniskt arbete	Arbete som läkare utför med sin patient. Jfr skrivarbete, planering etc.
Kollegiaalisuus	Ammattiveljeys, jolla tarkoitetaan hyvää ammattitoveruutta, kollegan ja hänen työnsä arvostamista. Velvoite kollegiaalisesta käyttäytymisestä on esiintynyt lääkärin eettisessä normistossa antiikin ajoista alkaen.	Kollegialitet	Yrkesbrödraskap varmed avses gott kamratskap mellan yrkets utövare och uppskattning av yrkeskollegan och det arbete denne utför. Plikten till kollegialt uppträdande har funnit inskriven i läkarnas etiska normer sedan antiken.
Kollektiivisopimus	Joukkosopimus, jonka osapuolina ovat yleisesti työnantaja tai työnantajaa edustava järjestö ja työntekijöitä edustava järjestö tai muu henkilöstön valtuuttama taho. Kollektiivisopimukset ovat yleensä työ- tai virkaehtosopimuksia.	Kollektivavtal	Avtal som berör en större grupp och där parterna vanligen består av arbetsgivaren eller en arbetsgivarorganisation och en arbetstagarorganisation eller annan av personalen bemyndigad organisation. Kollektivavtalen är i allmänhet arbetskollektivavtal eller tjänstekollektivavtal.
Konsultti	Lääkärityössä konsultilla tarkoitetaan kokenutta kollegaa, jolta kysytään neuvoa tai pyydetään apua potilaan hoidossa.	Konsult	Med konsult i medicinskt arbete avses en erfaren kollega som en annan läkare kan vända sig till för att be om råd eller hjälp i vården av sin patient.

	Verbillä konsultoida voidaan tarkoittaa sekä neuvon kysymistä että sen antamista.		Verbet konsultera kan betyda både rådfråga och rådgöra med.
Koulutusvirka	Virka, johon kuuluvien työtehtävien sisältö on määritelty tutkinto- tms. opintovaatimusten edellyttämällä tavalla. Koulutusvirka on yleensä määräaikainen ja virkasuhde päättyy koulutustavoitteiden täytyessä.	Utbildningstjänst	Tjänst där arbetsuppgifterna är definierade enligt fordringarna för en examen eller andra studiekraav. En utbildningstjänst innebär vanligen en visstidsanställning och anställningen upphör då tjänsteinnehavaren slutfört sin utbildning.
KVTES	Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus	KVTES	Finsk förkortning av det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet.
Listautumismalli	Julkisen terveydenhuollon asiakkaat valitsevat itse omalääkäriin, jonka potilaiksi he listautuvat. Vaihtoehtona on listautumismalli, jossa kunta tekee lääkärikohtaiset listat osoitteiden perusteella.	Listningsmodell	Klienterna i den offentliga vården väljer själva sin husläkare genom att aktivt lista sig som en angiven läkares patient. Alternativet är en passiv listningsmodell där kommunen uppgör patentlistorna på grundval av klienternas hemadresser.
Luottamuslääkäri	Lääkäri, jonka puoleen lääkärit voivat kääntyä omaa terveyttään tai työssä jaksamistaan koskevista asioista. Lääkäriliiton perustama ja ylläpitämä järjestelmä.	Förtroendeläkare	Läkare som en annan läkare kan konsultera i fråga om sin egen hälsa eller då läkaren drabbas av utmattning i arbetet. Läkarförbundet har inrättat och upprätthåller systemet med förtroendeläkare.
Lääkäriinvala	Hippokrateen (460-377 eKr.) nimeen liitetty juhlallinen käytäntö, jossa valmistuvat lääkärit sitoutuvat ammattikunnan eettisiin periaatteisiin. Nykyinen Suomen Lääkäriliiton muotoilema valateksti on vuodelta 1997.	Läkared	Högtidlig tradition som går tillbaka till Hippokrates (460-377 f.Kr) där nyblivna läkare genom att avlägga eden förbinder sig att följa yrkeskårens etiska principer. Den nuvarande läkaredens text har utarbetats och antagits av Finlands Läkarförbund år 1997.
Lääkäripula	Voimakkaampi ilmaisu kuin lääkärivaje. Termin käyttöä ei suositella, sillä kokonaislääkärimäärä huomioon ottaen Suomessa ei ole pulaa lääkäreistä.	Läkarbrist	Starkare uttryck än läkarunderskott. Termen borde användas med försiktighet eftersom det med hänsyn till totalantalet läkare inte råder någon brist på läkare i Finland
Lääkärisopimus	Kunnallinen lääkärien virkaehtosopimus	Läkaravtal	Kommunalt tjänstekollektivavtal för läkare.
Lääkärivaje	Yleisessä kielenkäytössä käsite tarkoittaa julkisen terveydenhuollon lääkäriviroissa olevaa työvoimavajasta. Lääkärivaje	Läkarunderskott	Allmänt avser termen underskott på läkare i läkarbefattningar i den offentliga vården. Läkarunderskottet är till stor del ett regionalt problem.

	suurelta osin alueellinen ilmiö.		
Muu lisätyö	Säännöllisen työajan ylittävä työ, joka aiheutuu esimerkiksi leikkauksen pitkitymisestä. Muuta lisätyötä ei tehdä säännöllisenä työaikana tai päivystysaikana eikä se ole ylityötä.	Annat tilläggsarbete	Arbete utöver ordinarie arbetstid som t.ex. kan uppkomma då en operation räcker längre än beräknat. Tilläggsarbete utförs inte under ordinarie arbetstid eller jourtid och motsvarar inte övertidsarbete.
Muu työpaikkapäivystys	Lääkärin työpaikalla suorittama päivystys, jossa aktiiviyön määrä on alle 60 % päivystystunneista.	Annan arbetsplatsjour	Läkarjour på arbetsstället där andelen arbetad tid är mindre än 60 procent av arbetstimarna.
Määrävuosilisä	Tiettyjen palveluvuosien jälkeen jaettava palkanlisä. Sopimuksissa enää kuntasektorilla ns. ”kalkkislisänä”, jonka saavat vain tietynä aikana työssä olleet ja edelleen samassa tehtävässä olevat.	Årstillägg	Lönetillägg som utbetalas efter visst antal tjänsteår. Kvarstår i de kommunala avtalen enbart som s.k. ”kalkkistillägg ” som endast utbetalas till personer som varit anställda en viss tid och som fortfarande kvarstår i samma uppgifter.
Omalääkäri	Kunnan tietyn väestöosan perusterveydenhuollosta vastaava terveyskeskuslääkäri. Omalääkäri voi olla muukin lääkäri, jonka kanssa potilas on sopinut, että lääkäri hoitaa häntä tarvittaessa.	Husläkare	Hälsocentralläkare som svarar för vården av en avgränsad del av befolkningen. Husläkaren kan också vara någon annan läkare med vilken patienten kommit överens om att läkaren vid behov fungerar som patientens husläkare.
Omalääkärijärjestelmä	Väestövastuinen toimintamalli, jossa lääkärillä on oma väestölistansa, väestö tietää oman lääkärinsä ja lääkärin palkanmaksu perustuu omalääkärivirkaehtosopimukseen.	Husläkarsystem	Verksamhetsmodell med befolkningsansvar där läkaren har sin egen patientlista, de listade kommuninvånarna är medvetna om sina husläkare och läkarens lön grundar sig på husläkaravtalet.
Osastonylilääkäri (sairaalassa)	Pienemmän erikoisalan erityisasiantuntija tai esimies (ent. suppeat erikoisalat)	Avdelningsöverläkare (vid sjukhus)	Sakkunnig eller överordnad läkare inom mindre specialitet (tidigare grenspecialiteter)
Ostopalvelu	Valtion tai kunnan viranomaisten tekemä terveydenhuoltopalvelujen hankinta joko toiselta julkistaholta tai yksityiseltä sektorilta.	Köptjänster	Upphandling av hälso- och sjukvårdstjänster som görs av en statlig eller kommunal myndighet antingen från en annan offentlig myndighet eller från privatsektorn.
Paikallinen sopimus	Yleensä valtakunnallisen virka- tai työehtosopimuksen valtuutusmääräyksen perusteella paikallisen työnantajan ja henkilöstön edustajien välillä tehty kollektiivisopimus. Mikäli valtakunnallisella kol-	Lokalt avtal	I allmänhet ett kollektivavtal som i enlighet med fullmaktsbestämmelse i allmänt kollektiv- eller tjänstekollektivavtal görs upp mellan lokal arbetsgivare och företrädare för de anställda. Ifall ett allmänt avtal endast innehåller bestämmelser

	lektiivisopimuksella on sovittu vain palvelussuhteiden vähimmäisehdoista, voidaan paremmista ehdoista sopia ilman erityistä valtuutusmääräystäkin.		om minimianställningsvillkor kan lokala avtal om bättre anställningsvillkor träffas även utan särskilt bemyndigande.
Palkkahinnoittelu	Tarkoitti ennen palkkaluokkina tai euroina määräytyviä välyksiä, jotka määriteltiin sopimuksissa. Välysten käytöstä luopumisen ja peruspalkkoihin siirtymisen jälkeen palkkahinnoittelulla tarkoitetaan sopimuksissa olevia peruspalkkoja (siis niitä palkkoja, jotka nimikekohtaisesti on vähintään maksettava).	Lönesättning	Avsåg tidigare lönemellanrum enligt löneklasser eller euro som definierades i löneavtalen. Efter övergången till grundlöner utan löneklassificering avses med lönesättning grundlönerna i avtalet (dvs. de minimilöner som enligt tjänstebeteckning ska betalas till olika anställda).
Peruskoulutus	Lääketieteellisissä tiedekunnissa annettava lääketieteen lisensiaatin tutkintoon tähtäävä koulutus.	Grundutbildning	Utbildning vid medicinsk fakultet för medicine licentiatexamen.
Peruspalkka	Yleiskielessä peruspalkalla tarkoitetaan kiinteää palkanosaa, jonka lisäksi voidaan maksaa työaika- ja suoritekorvauksia.	Grundlön	Allmänt taget avses den ordinarie lönen. Utöver den betalas eventuella arbetstids- och prestationsersättningar.
Peruspalkka kunnalla	Kuntien palveluksessa olevilla peruspalkka tarkoittaa tehtäväkohtaista vähimmäispalkkaa, jonka määrä on määriteltä KVTES:ssa tai lääkärisopimuksessa.	Kommunal grundlön	För kommunalt anställda avser grundlönen en uppgiftsrelaterad minimilön vars storlek är fastställd i det kommunala tjänstkollektiv- och kollektivavtalet eller i läkaravtalet.
Perusterveydenhuollon lisäkoulutus /lisäpätevytyminen	Lääketieteen lisensiaatin on yleislääkärinä itsenäisesti toimiakseen suoritettava 3 vuotta kestävä perusterveydenhuollon lisäkoulutus. Suomessa opiskelleilla lisäkoulutuksen kesto on tosiasiallisesti 2 vuotta, sillä yksi vuosi lasketaan peruskoulutukseen sisältyvästä opetuksesta. Koulutus koostuu työskentelystä terveyskeskuksissa ja sairaaloissa sekä teoreettisesta osasta.	Tilläggsutbildning i primärvården/kompetensökning	För att kunna verka som självständig allmänläkare måste en nybliven medicine licentiat fullgöra en treårig tilläggsutbildning i primärvården. För dem som studerat i Finland är tilläggsutbildningen de facto två år eftersom ett år av grundutbildningen tillgodoräknas. Utbildningen består av tjänstgöring vid hälsocentraler och sjukhus samt av en teoretisk del.
Perusterveydenhuolto	Terveyspalvelujärjestelmän ydinpalvelut, joista julkisella sektorilla vastaavat	Primärvård	Hälso- och sjukvårdens kärnverksamhet för vilken hälsocentralerna svarar i den offentliga sek-

	terveyskeskukset. Perusterveydenhuollon palveluja tarjoavat myös yksityiset palveluntuottajat. Vastakäsité erikoissairaanhoidolle. Käsitesisältö kirjava. Joskus siihen luetaan myös ympäristöterveydenhuolto.		torn. Motsatsen till specialiserad vård/specialsjukvård. Begreppet innehåller varierar. Ibland räknas även miljöhälsovården till primärvården.
Perustyöaika	Esimerkiksi valtion virkaehtosopimuksissa perustyöaika ja säännöllinen työaika ovat synonyymejä.	Grundarbetstid	T.ex. i det statliga tjänstekollektivavtalet är grundarbetstid och ordinarie arbetstid synonymer.
Potilasvahinko	Henkilövahinko, joka on aiheutunut esimerkiksi tutkimuksesta, hoidosta tai näiden laiminlyönnistä, tapaturmasta tai hoitotoimenpiteessä käytetyn laitteen viasta. Vahinko voidaan korvata potilasvakuutuksesta, vaikka sen ei olisi osoitettu aiheutuneen terveydenhuoltohenkilöstön huolimattomuudesta tai laiminlyönnistä.	Patientskada	Personskada som uppstått t.ex. på grund av undersökning, behandling eller försummelse vid undersökning eller behandling, olyckshändelse eller fel i utnyttjad apparatur. Skadan kan ersättas genom patientförsäkringen även om man inte kunnat påvisa att skadan vållats av slarv eller försummelse från vårdpersonalens sida.
Potilasvakuutus	Lakisääteinen vakuutus, josta korvataan Suomessa terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutunut henkilövahinko. Jokaisen terveydenhuollon palveluntuottajan on otettava potilasvakuutus. Lääkäriliitto on ottanut potilasvakuutuksen kaikille niille jäsenilleen, jotka toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina.	Patientförsäkring	Lagstadgad försäkring som utbetalar ersättning för personskada som patient åsamkats i samband med hälso- och sjukvård i Finland. Varje producent av hälso- och sjukvårdstjänster måste teckna patientförsäkring. Läkarförbundet har tecknat patientförsäkringen för alla medlemmar som fungerar som självständiga yrkesutövare.
Professio	Ammatti, jonka harjoittajia yhdistävät vaativa koulutus ja yhteinen moraaliarvopohja sekä ammattikunnan sisäinen itsesääntely.	Profession	Yrke vars utövare förenas av krävande utbildning, en gemensam moralisk värdegrund samt självreglering inom yrkeskåren.
Päivystys	Säännöllisen työajan lisäksi työnantajan määräykseen perustuva velvollisuus olla valmiina työntekoon joko työpaikalla tai hälytysvalmiina muualla.	Jour	Skyldigheten att utöver sin ordinarie arbetstid vara beredd att antingen arbeta extra på arbetsstället eller vara i beredskap på annan plats.
Päivystysvelvollisuus	Virkamiehellä työaikalakiin perustuva velvollisuus. Muilla perustuu tehtyihin sopimuksiin, joko kollektiivisiin tai työ-	Jourplikt	Skyldighet för tjänsteman enligt arbetstidslagen. För andra grundas skyldigheten på kollektivavtal eller arbetsavtal.

	sopimuksiin		
Päätoimi	Termin sisältö vaihtelee esimerkiksi eri lakeja sovellettaessa. Verohallinnon määrittelyn mukaan ratkaisevana kriteerinä voidaan yleensä pitää palkan tai palkkion suuruutta. Toisin sanoen henkilön päätoimi on se palvelussuhde tai elinkeinotoiminta, josta pääosa hänen tuloistaan kertyy.	Huvudtjänst	Termens innehåll varierar vid tillämpning av olika lagar. Enlig skatteförvaltningens definition är det avgörande kriteriet i allmänhet lönen eller arvodets storlek. Med andra ord är en persons huvudtjänst det anställningsförhållande eller det näringsfång som ger den största delen av inkomsterna.
Sairaalalääkäri	1) Käytetään yleisnimityksenä sairaalassa työskentelevästä lääkäristä. 2) Käytetty myös tarkoittamaan jatkokoulutuksessa olevaa lääkäriä; käytä mieluummin erikoistuva lääkäri -termiä.	Sjukhusläkare	1) Allmän term för att beteckna läkare som arbetar vid sjukhus. 2) Används även för att beteckna läkare under vidareutbildning (specialiseringstjänstgöring); använd hellre termen ST-läkare.
Sairaanhoitoalue	Sairaanhoitopiirin osa, jolla on hallinnollista itsenäisyyttä ja joka voi käsittää myös alueen perusterveydenhuoltoa.	Sjukvårdsområde	Förvaltningsmässigt självständig del av sjukvårdsdistrikt som även kan omfatta distriktets primärvård.
Salassapitovelvollisuus	Velvollisuus pidättäytyä ilmaisemasta tietoa, joka on saatu lääkärin työssä.	Sekretessplikt	Läkares skyldighet att inte yppa sådant som läkaren fått veta under sin yrkesutövning.
Sivutoimi	Verotuksessa tarkoittaa kaikkia muita toimia kuin päätoimi. Valtion ja kunnan virkamieslaeissa sivutoimi on varsinaisen virkasuhteen ulkopuolinen virkasuhde, palkattu työ tai pysyväisluonteinen tehtävä, joista viranhaltijalla on oikeus kieltäytyä. Sivutoimi voi tarkoittaa myös virkatehtävän ulkopuolista ammatin, elinkeinon tai liikkeen harjoittamista.	Bisyssla	I fråga om beskattningen avses alla andra sysslor än huvudtjänst/huvudsyssla. Enligt statlig och kommunal tjänstemannalag avser bisyssla en tjänst och sådant avlönat arbete eller uppdrag av permanent karaktär utanför det ordinarie tjänsteförhållandet som tjänsteman har rätt att avsäga sig. Bisyssla kan även avse yrkesutövning eller närings- eller affärsverksamhet utanför själva tjänsteuppdraget.
Säännöllinen työaika	Sopimuksissa sovittu tavanomainen työaika viikossa tai pidemmässä jaksossa.	Regelbunden arbetstid	Den i avtal fastställda arbetstiden per vecka eller under en längre period.
Takapäivystys	Varallaolo kotona, kun päivystyspisteessä päivystää toinen, yleensä kokemattomampi lääkäri. Takapäivystäjinä toimivat usein sellaisten erikoisalojen lääkärit, joiden asiantuntemusta tarvitaan päivys-	Bakjour	Beredskap hemma då någon annan, vanligen mindre erfaren läkare har jour på jourstället. Som bakjourer fungerar i allmänhet läkare inom specialiteter där deras sakkunskap endast sporadiskt behövs på jourstället.

	tyspisteessä vain satunnaisesti.		
Tehtäväkohtainen palkka	Tehtäväkohtaisella palkalla tarkoitetaan sitä palkkaa, joka viranhaltijalle päätetään maksaa ottaen huomioon tehtävän vaativuus. Tämä palkka ei riipu henkilöstä vaan sen pitäisi määräytyä yksinomaan tehtävän vaativuuden mukaan. Tehtäväkohtainen palkka on vähintään peruspalkka kunnalla.	Uppgiftsrelaterad lön	Med uppgiftsrelaterad lön avses den lön som fastställs för den anställda med hänsyn till arbetsuppgiftens krav. Lönen är inte beroende av person utan borde fastställas endast enligt hur krävande arbetet är. Den uppgiftsrelaterade lönen är minst den grundlön som gäller inom kommunen.
Terveyskeskuslääkäri	Terveyskeskuksen perusvirka, joka voi olla yleislääketieteen tai muun alan erikoislääkäri tai pelkästään euro-pätevyuden (yleislääkäriin oikeus) omaava lääkäri	Hälsocentralläkare	Grundläggande tjänstebeteckning som kan beteckna antingen specialist i allmän medicin eller annan specialist eller enbart läkare med eurokompetens (allmänläkarrättigheter).
Terveyskeskuspalvelu	Perusterveydenhuollon lisäkoulutusta tai erikoislääkäriin tutkintoa varten suoritettava työskentelyjakso terveyskeskuksessa.	Hälsocentralstjänstgöring	Tjänstgöringsperiod vid hälsocentral som fullgörs som tilläggsutbildning i primärvården eller för specialistexamen.
Tilaaaja-tuottajamalli	Palvelujen tilaamisen erottaminen hallinnollisesti palvelujen tuotannosta. Tilaajana toimii terveydenhuollossa julkinen taho ja tuottajana voi toimia julkinen tai yksityinen palvelun tuottaja.	Rekvirentproducentmodell	Modell enligt vilken beställare/rekvirent av vårdtjänster inte är den samma som producerar dessa tjänster. Rekvirenten i vården är en offentlig inrättning medan tjänsteproducenten kan vara från den offentliga eller privata sektorn.
Todistus-/lausuntopalkkio	Lääkärintodistuksen tai -lausunnon laatimisen perusteella lääkärille maksettava palkkio.	Arvode för intyg eller utlåtande	Läkararvode som betalas på grundval av utfärdat intyg eller utlåtande.
Toimenpidepalkkio	Terveyskeskusten lääkäreille tietyn lääketieteellisen toimenpiteen perusteella maksettava palkkio.	Åtgärdsarvode	Arvode som betalas till läkare vid hälsocentral för medicinsk åtgärd eller ingrepp.
Tulosvastuu	Velvollisuus tietyn toiminnallisen tuloksen saavuttamiseen annetuilla resursseilla. Tulosta voidaan mitata erilaisilla mittareilla, mutta yleensä tulosvastuulla pyritään saavuttamaan taloudellista voittoa tai säästöä.	Resultatansvar	Skyldighet att uppnå vissa funktionella mål med hjälp av tilldelade resurser. Resultat kan mätas med olika mätare, men i allmänhet försöker man med resultatansvar uppnå ekonomisk vinst eller inbesparingar.
Tulosvastuullinen johtaja	Organisaatiohierarkiassa henkilö, jonka	Resultatdirek-	Person i organisationshierarkin med uppgift att

	velvollisuutena on toimivaltansa puitteis- sa pyrkiä saavuttamaan tietty toiminnalli- nen tulos.	tör/sektordirektör	inom ramen för sina befogenheter försöka uppnå ett bestämt rörelseresultat.
Työsuhde	Työnantajan ja työntekijän väliseen työ- sopimukseen perustuva palvelussuhde.	Arbetsförhållande	Anställningsförhållande grundat på ett arbetsavtal mellan arbetsgivare och arbetstagare.
Työvuoro	Yleensä vuorotyöhön tai päivystystyöhön liittyvä yksittäinen työskentelyjakso.	Skift/arbetspass	Betecknar i allmänhet ett enskilt arbetspass under skiftarbete eller jourarbete.
Täydennyskoulutus	Perus- tai jatkokoulutuksen jälkeinen aikuiskoulutus, jonka tavoitteena on tietojen ja taitojen kehittäminen elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Lääkä- reille suositellaan vähintään 10 päivän täydennyskoulutusta vuodessa.	Fortbildning/efter- utbildning	Vuxenutbildning efter grund- eller vidareutbild- ning/specialistutbildning. Syftet med fortbild- ningen är att utveckla kunskaper och färdigheter enligt principen för livslångt lärande. För läkare rekommenderas minst 10 dagars fortbildning per år.
Uusi palkkausjärjestelmä valtiolla, UPJ	Tehtävän vaativuuteen sekä henkilökoh- taiseen työsuoritukseen, koulutukseen ja ammattitaitoon perustuva palkkausjärjes- telmä. Korvaa aikaisemmat A- palkkaluokat ja ikälisät.	Statens nya lönesystem (UPJ)	Ett lönesättningssystem som grundar sig på indi- viduell arbetsinsats, utbildning och yrkesskicklig- het och som ersätter de tidigare A-löneklasserna och ålderstilläggen.
Vapaamuotoinen päivys- tys (puhelinpäivystys)	Päivystys, jossa lääkäri on hälytettävissä työpaikalle sovitussa ajassa.	Fri jour (telefonjour)	Jour under vilken läkaren kan beordras att uppsö- ka arbetsplatsen inom en bestämd tid.
Varallaolo	Hälytysvalmiudessa olo joko työpaikalla tai kotona.	Beredskap	Innebär att läkaren antingen på arbetsplatsen eller hemma är i alarmberedskap.
Vastuuväestö	Se väestön osa, jonka perusterveydenhu- ollon palveluista omalääkäri vastaa sovit- tujen periaatteiden mukaisesti.	Ansvarsbefolkning	Den del av (kommunens) befolkning vars primär- vårdstjänster en husläkare svarar för enligt över- enskomna principer.
Virkaehtosopimus	Viranhaltijoiden palvelussuhteiden vä- himmäisehtoja koskeva kollektiivisopi- mus. Sopimus tehdään viranhaltijayhdis- tyksen ja esim. Kunnallisen tai Valtion työmarkkinalaitoksen välillä.	Tjänstekollektivavtal	Ett kollektivavtal som innehåller minimibestäm- melser angående tjänstemäns anställningsvillkor. Avtalsparter är en facklig tjänstemannaorganisa- tion och t.ex. Kommunala arbetsmarknadsverket eller Statens arbetsmarknadsverk.
Virkasuhde	Kunnallisen tai valtion työnantajaviran- omaisen yksipuolisen määräyksen perus- teella syntyvä palvelussuhde.	Tjänsteförhållande	Anställningsförhållande som uppstår genom ensi- digt förordnande av kommunal eller statlig ar- betsgivare.
Vuokralääkäri	Työvoiman vuokrausta harjoittavan yhtiön palveluksessa oleva lääkäri.	Hyrläkare/stafettläkare	Läkare som är anställd av läkaruthyrningsföretag.

Väestövastuujärjestelmä	Terveyskeskuksen toimintamalli, jossa väestö on listattu tai se on listautunut tietyille lääkärille.	Befolkningsansvarssystem	Verksamhetsmodell för hälsocentraler som grundar sig på passiv eller aktiv listning av befolkningen för olika husläkare.
Väestövastuulääkäri	Terveyskeskuksessa väestövastuulääkäri tarkoittaa samaa kuin omalääkäri. Nykyisin puhutaan mieluummin omalääkäristä, joka on myönteisempi termi.	Läkare med befolkningsansvar/husläkare	En läkare med befolkningsansvar vid en hälsocentral kallas även husläkare. Numera används hellre termen husläkare som har en mera positiv klang.
Yksityinen palvelutuottaja	Yksittäinen henkilö, yhtiö, osuuskunta, yhdistys, muu yhteisö tai säätiö, joka ylläpitää terveydenhuollon palveluja tuottavaa yksikköä.	Privat vårdproducent	Enskild person, företag, andelslag, förening eller annat samfund eller stiftelse som upprätthåller enhet som producerar hälso- och sjukvårdstjänster.
Yksityislääkäri	Itsenäinen ammatinharjoittaja tai palvelussuhteessa yksityiseen palveluntuottajaan toimiva lääkäri.	Privatläkare/privatpraktiserande läkare/privatanställd läkare	Läkare som är självständig yrkesutövare (privatpraktiserande) eller anställd av en privat vårdproducent (privatanställd)
Yleiskorotus	Palkankorotuksiin kuuluva korotuselementti, josta sovitaan tupotasolla, keskitetyissä palkkasopimuksissa, alakohtaisissa palkkasopimuksissa tai muissa työehtosopimuksissa.	Allmän/generell förhöjning	Element i lönehöjning som avtalas inom ramen för en inkomstpolitisk helhetsuppgörelse, centrala löneavtal, branschvisa avtal eller andra kollektivavtal.
Yleislääketieteen erikoislääkäri	Yleislääketieteen erikoislääkäritutkinnon suorittanut lääkäri.	Specialist i allmänmedicin	Läkare som avlagt specialistläkarexamen i allmänmedicin.
Yleislääkäri	Yleislääkäriksi kutsutaan yleensä erikoistumatonta, itsenäisesti ammattia harjoittamaan oikeutettua lääkäriä. Yleislääkäri ei ole eurolääkäri eikä yleislääketieteen erikoislääkäri.	Allmänläkare	Allmänläkare betecknar vanligen en icke specialiserad läkare som har rätt att självständigt utöva läkaryrket. Med allmänläkare avses strängt taget inte en euroläkare eller specialist i allmänmedicin.
Ylilääkäri (terveyskeskuksessa)	Nimikettä käytetään sekä terveyskeskuksen korkeimmasta lääkäri virkamiehestä että pienempien toimintayksikköjen esimiehestä tai suuremmissa terveyskeskuksissa oman erikoisalansa esimiehestä tai asiantuntijasta.	Överläkare (vid hälsocentral)	Beteckningen används både om hälsocentralens högsta medicinska tjänsteman och om överordnade läkare för mindre verksamhetsenheter, eller vid större hälsocentraler om läkare som är chef för eller sakkunnig inom sin egen specialitet.
Ylilääkäri (sairaalassa)	Erikoisalan johtava lääkäri virkamies	Överläkare (vid sjukhus)	Ledande medicinsk tjänsteman inom en specialitet.